

2. Олійник М. І. Підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти в країнах Східної Європи: монографія / М. І. Олійник. – Чернівці: Видавничий дім «РОДОВІД», 2015. – 400 с.

УДК 371.011.

МАШКА Д.М.,
МОЛНАР Т.І.
Мукачівський державний університет, Україна

ПОГЛЯДИ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО НА ПРОБЛЕМУ ВЗАЄМОДІЇ ШКОЛИ ТА СІМ'Ї

Найважливішими соціальними інститутами, на які покладено відповідальність за навчання й виховання дітей, як відомо, є сім'я та школа. У Державній національній програмі «Освіта» (Україна ХХІ століття) наголошується, що принцип співробітництва школи і сім'ї, єдності виховних впливів учителів та батьків має важливе значення в практиці виховання підростаючого покоління. Реалізація цього принципу робить процес виховання цілісним та безперервним, забезпечує єдність і наступність виховного впливу на учнів, сприяє органічному поєднанню і взаємозбагаченню суспільного та сімейного виховання, помітно звужує сферу стихійного, некерованого впливу на дітей.

У науковій літературі (В. Брюхова, Т. Виноградова, Л. Обухова, Л. Панфілова, О. Повалій, В. Постовий, О. Пухта, А. Свиридов, Т. Фалькович, І. Хоменко, О. Хромова та ін.) сформульована ідея про важливість організації взаємодії сім'ї і школи як дієвого чинника виховання дитини, покликаної сприяти її успішній життєдіяльності в соціумі.

Не можна не зважати й на той факт, що наявний на сьогодні стан сімейного і шкільного виховання далеко не завжди відповідає потребам щодо виховання дітей молодшого шкільного віку. Унаслідок цього набуває поширення безвідповідальне ставлення дітей до своїх обов'язків, порушення поведінки в різних сферах життєдіяльності. Подоланню цих недоліків може сприяти оптимізація взаємодії сім'ї і школи в плані визначення, обґрунтування та впровадження педагогічно доцільних форм і методів організації цього процесу [1]. У цьому контексті особливо актуальними стають теоретичні розробки і практичний досвід видатного педагога Василя Олександровича Сухомлинського, який розглядав проблему єдності в роботі школи і сім'ї та їх вплив на розвиток особистості школяра.

Правильно оцінюючи тенденції розвитку сучасної школи, педагог дійшов висновку, що «подальший розвиток суспільного виховання не може відбуватися без більш активної і безпосередньої участі сім'ї, батьків. Мова йде не про епізодичну допомогу школі з боку сім'ї, а про комплекс спільних цілеспрямованих дій школи і сім'ї на особистість, про те, щоб виховання дітей становило важливий громадський обов'язок сім'ї, було виконанням їх обов'язку перед суспільством» [2, с. 241].

Вказуючи на обопільну відповідальність матері й батька за виховання дитини, Василь Олександрович говорив про те, що не всім бути інженерами чи лікарями, а батьками та матерями бути всім, без винятку, чоловіками та жінками – бути всім. І якщо розставити виховні завдання школи за ступенями важливості, то на першому місці стане виховання Людини, чоловіка, жінки, батька, матері. А на другому – виховання майбутнього інженера чи лікаря.

Василь Сухомлинський писав: «Батьківська педагогіка – це, на мій погляд, педагогічна освіта батьків і матерів, освіта тих, кому завтра бути батьками й матерями!». За його висновками нині немає важливішого у сфері виховання, ніж навчити батька і матір виховувати своїх дітей. «Без турбот про педагогічну культуру батьків, – зазначав він, – неможливо розв'язувати жодного питання, що стосується навчання та виховання. Батьківська педагогіка, тобто елементарне коло знань матері та батька про те, як істота, що народилася від людини, стає людиною, – це фундамент, основа всієї педагогічної теорії і практики» [3, с. 169].

На думку видатного педагога-гуманіста, виховання як у школі, так і в сім'ї повинно мати чітку ідейну спрямованість, а робота педагогів з батьками – бути процесом безперервного цілеспрямованого керівництва сімейним вихованням і взаємовідносинами батьків і дітей. У процесі повсякденного життя школа має вчити батьків практично втілювати принципи виховання. Утверджуючи у свідомості й поведінці дітей норми та правила моралі, педагоги та батьки повинні надавати вчинкам, діям вихованців певного змісту, домагатися дієвості виховного процесу як фактора формування особистості.

Значну цінність в умовах сьогодення має запропонована В. Сухомлинським система ефективних засобів шкільно-сімейного виховання, яка включає: глибоке вивчення і врахування можливостей виховного потенціалу кожної сім'ї; забезпечення диференційованого підходу до організації педагогічного всеобучу батьків; формування, утвердження і розвиток сімейно-шкільних традицій; підготовку школярів до сімейного життя, батьківства і материнства.

Отже, аналізуючи педагогічну спадщину, досвід роботи Василя Сухомлинського, можна стверджувати, що його погляди та ідеї значною мірою актуальні для сучасної української школи. Вивчення проблеми єдності дій школи і сім'ї є принципово важливим, оскільки дозволяє розкривати специфічні особливості виховання дітей і використовувати їх у практиці сьогодення.

Список використаних джерел

1. Оржеховська В. М. Взаємодія навчального закладу і сім'ї: стратегії, технології і моделі: [практико-зорієнтований навчальний посібник] / В. М. Оржеховська, В. І. Кириченко, Г. Г. Ковганич. – Х.: Видавництво «Точка», 2007. – 192 с.
2. Рацул А. В. О. Сухомлинський про сімейно-шкільне та родинне виховання / А. Рацул // Наукові записки. – Випуск 78 (1). – Серія: Педагогічні науки. – Кіровоград: РВВ ДПУ ім. В. Винниченка, 2008. – 276 с.
3. Сухомлинський В. О. Батьківська педагогіка / В. О. Сухомлинський. – К: Рад. школа, 1978. – 263 с.

УДК 373.3.011.3-052:3

МЕЛЬНИК Ю.В.,
РОЇК О.Б.,
ТОВКАНЕЦЬ Г.В.

Мукачівський державний університет, Україна

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДИК АДАПТАЦІЇ ПЕРШОКЛАСНИКІВ ДО ШКОЛИ

Початок навчання дитини в школі – складний і відповідальний етап в її житті. Діти 6 – 7 років переживають психологічну кризу, пов'язану з необхідністю адаптації до школи, тому дуже важливо здійснювати адекватний педагогічний

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>